

	Contact	Concept	Continuïteit	Contract
Strategisch	<p>Bestuurlijke betrokkenheid Waren bestuurders van WRIJ nauw bij de pilot betrokken? Hoe vaak? Wanneer in het planproces? Waren er bestuurders van andere partijen bij de pilot betrokken.</p> <p>Bestuurlijke afstemming Is er contact geweest tussen bestuurders onderling inzake de pilot voorafgaand en tijdens het project?</p>	<p>Strategisch beleid Wat was het relevante strategisch beleidskader (doorkijk voor lange termijn) zowel nationaal (NBW / KRW) als van betrokken partijen (waterbeheerplan, structuurvisie). Wat waren daaruit afgeleide doelstellingen samenhangend met klimaatverandering? Denk hierbij aan begrippen als meebewegen, veerkrachtig en robuust.</p> <p>Duurzaamheid en gidsprincipes* Is duurzaamheid expliciet benoemd? Zijn gidsprincipes uitgewerkt? Denk aan strategieën zoals meerlaagsveiligheid en de voorkeurstrits voor waterkwantiteit: vasthouden-bergen-afvoeren.</p>	<p>Bestuurlijke uitwisseling Is er uitwisseling geweest over de lessen/ervaringen van de pilot tussen bestuurders binnen en buiten het waterschap?</p>	<p>Bestuurlijk committent Waren de ambities/doelen duidelijk vastgelegd? In welke documenten? Heeft daarover besluitvorming plaatsgevonden? Is er een intentieverklaring getekend, convenant of iets dergelijks? Zijn er notulen waarin afspraken zijn vastgelegd?</p>
Tactisch	<p>Betrokkenheid management Waren lijnmanagers zoals projectmanagers, programmamanagers, afdelingshoofden of directeuren nauw bij de pilot betrokken?</p> <p>Inzet kennisnetwerken Is over de pilot afstemming geweest met kennisnetwerken / leergemeenschappen / externe deskundigen?</p> <p>Beheer in het planproces Zijn beheerder(s) van openbare ruimte / groen bewust vroegtijdig bij het planproces betrokken?</p>	<p>Duurzame oplossingen Hoe zijn de oplossingsrichtingen voor inrichting en beheer bepaald? Welke criteria zijn daarbij gehanteerd? Zijn gidsmodellen en/of streefbeeld gebruikt? Denk bij oplossingsrichtingen aan natuurvriendelijke oevers, vispasseerbaarheid, flauwe taluds, bodempassages, bovengrondse infiltratie van hemelwater etc..?</p> <p>Tactisch beleid Wat was het relevante tactisch beleidskader (focus op middellange termijn) zoals een masterplan, gebiedsplan, gemeentelijke rioleringsplan? Wat waren de daaruit afgeleide maatstaven samenhangend met klimaatverandering (denk bijvoorbeeld aan T=100 +10%)?</p>	<p>Kennisdeling Zijn kennis en ervaringen die met de pilot zijn opgedaan gedeeld via bijvoorbeeld een publicatie in een vakblad, in lokale media, via een symposium of iets dergelijks? Zijn er excursies geweest naar de pilot door externen? Is de pilot een voorbeeld voor andere projecten geweest? Voor welke?</p> <p>Referentie-onderzoek Is bij het begin van het project onderzoek verricht naar innovatieve voorbeelden van elders? Wat is met die voorbeelden gedaan?</p>	<p>Overkoepelende afspraken Maakt de pilot deel uit van een overkoepelend programma of breder plan/project? Is er voor het project een overeenkomst / "deal" of vergelijkbaar gesloten? Wat staat er specifiek in over omgaan met klimaat effecten?</p> <p>Voldoende middelen Waren voor de pilot voldoende financiële, juridische, technische en personele middelen beschikbaar gesteld? In welke documenten en besluiten is de vastgelegd?</p> <p>Maatschappelijke baten Zijn de maatschappelijke baten van de pilot vooraf in beeld gebracht. Is er een maatschappelijke kosten- en batenanalyse uitgevoerd?</p>

	Contact	Concept	Continuïteit	Contract
Operationeel	<p>Breed projectteam Wie vormden het projectteam? Wat waren de verschillende achtergronden/kwaliteiten van de teamleden?</p> <p>Open teamproces Hoe heeft het team gefunctioneerd? Was het een open proces? Is door inbreng van teamleden proces/inhoud van het project gewijzigd.</p> <p>Stakeholderanalyse Is aan het begin van het project een actoren- en krachtenveldanalyse uitgevoerd? Hoe is deze gebruikt in het project?</p> <p>Participatie Welke actoren hebben geparticipeerd? Welke actor was vanaf welk moment in het planproces betrokken? Is lokale kennis van bewoners gebruikt?</p> <p>Samenwerking beheer Door wie wordt het beheer en uitgevoerd? Wordt hierin samengewerkt</p> <p>Samenwerking onderhoud Door wie wordt het onderhoud uitgevoerd? Wordt hierin samengewerkt?</p>	<p>Klimaatadaptatie als doel Is voor de pilot specifiek klimaatadaptatie en/of omgaan met klimaateffecten als doel benoemd? Zo nee, welke gerelateerde doelen zijn aan te geven?</p> <p>Landschapsanalyse Is aan het begin van de pilot een uitgebreide landschapsanalyse (inclusief ondergrond, watersysteem, netwerken en occupatie) opgesteld?</p> <p>Adaptief planproces Is het planconcept gewijzigd tijdens het planproces? Zo ja, wat is gewijzigd en hoe is dat tot stand gekomen?</p> <p>Klimaatbestendige inrichting Hoe is de pilot nu ingericht; welke maatregelen zijn daadwerkelijk gerealiseerd? Wijkt dit af van het plan? Zo ja, hoe komt dat?</p> <p>Klimaatbewust beheer Hoe vindt het beheer van de pilot nu plaats? Op welke wijze wordt daarbij rekening gehouden met klimaateffecten?</p>	<p>Experimenteerruimte I Was het mogelijk binnen de pilot verschillende maatregelen uit te proberen en te vergelijken?</p> <p>Kennisuitwisseling Is binnen het projectteam en met betrokkenen uitwisseling geweest over de leerpunten van de pilot?</p> <p>Monitoring effecten Op welke wijze is het effect van de pilot gemeten? Heeft monitoring plaatsgevonden? Wat waren de resultaten daarvan? Was/is er een monitoringsplan?</p> <p>Tevredenheid gebruikers Is met gebruikers /omgeving afgestemd of men tevreden is over het project?</p> <p>Doorlopende samenwerking Heeft WRIJ actief bijgedragen aan verdere samenwerking na afloop van de pilot?</p> <p>Vaandeldrager(s) Is er tijdens de pilot een duidelijke trekker / sleutelpersoon geweest? Zo ja, wat hield dat in? Is deze persoon doorlopend bij het project betrokken geweest?</p>	<p>Experimenteermiddelen Waren middelen (met name tijd en geld) beschikbaar om te experimenteren?</p> <p>Vastlegging projectafspraken Zijn uitgangspunten en eisen voor het project vastgesteld in de verschillende projectfasen? In welke documenten en besluiten? Is de voortgang van het project vastgelegd? Zijn er notulen / voortgangsrapportages? Met wie is voortgang besproken? Is er met het oog op het beheer een omgevingscontract / beheerplan?</p> <p>Adaptief projectplan Is het projectplan tijdens de pilot aangepast? Zo ja, welke wijzigingen hebben zich voorgedaan. Hoe zijn die tot stand gekomen en vastgelegd?</p> <p>Planologische vastlegging In welke planologische besluiten zijn uitgangspunten en ontwerp vastgelegd (denk aan bestemmingsplan, waterparagraaf, watervergunning, omgevingsvergunning)</p> <p>Ervaring contractanten Zijn bij realisatie van de pilot aannemers/ontwikkelaars gecontracteerd met ervaring op het gebied van klimaatadaptatie? Wie heeft het werk uitgevoerd?</p> <p>Evaluatie (rapport) Is evaluatie uitgevoerd? Is er een rapportage beschikbaar?</p>

	Contact	Concept	Continuïteit	Contract
Persoonlijk	<p>Communicatieve vaardigheden Welke communicatieve vaardigheden waren volgens u nodig bij de pilot? Waren die voldoende aanwezig bij de betrokkenen?</p> <p>Onderzoekende houding Hadden betrokkenen bij de pilot in uw ogen een onderzoekende houding? Zijn tijdens de pilot persoonlijke onzekerheden/twijfels ter sprake gekomen?</p> <p>Resultaatverantwoordelijk Hoe heeft u de deelname aan deze pilot (dit project) ervaren? Voelde u zich verantwoordelijk voor het resultaat?</p>	<p>Persoonlijke visie Wat is uw visie op klimaatadaptatie / omgaan met klimaateffecten? Kwam die visie overeen met de visie van de organisatie? Hoe ging u daarmee om?</p>	<p>Klimaatleiderschap Heeft u leiderschap ervaren tijdens dit project ten aanzien van klimaatadaptief handelen? Wat was goed? Wat kon beter?</p> <p>Aantoonbare leereffecten Kunt u aangeven wat u heeft geleerd van het project?</p>	<p>Persoonlijk ontwikkelplan Wordt in functioneringsgesprekken ook over competenties voor klimaatadaptatie gesproken? Wat zijn in uw ogen die competenties? Worden die afspraken vastgelegd? Ben je als medewerker gestimuleerd te werken aan klimaatadaptatie?</p>

*Gidsprincipes zijn onder meer:

- Meerlaagsveiligheid: preventie/dijkverbetering - duurzame ruimtelijke inrichting - rampenbeheersing
- Voorkeurslits: vasthouden-bergen-afvoeren (om wateroverlast te voorkomen)
- Voorkeurslits: schoonhouden-scheiden-zuiveren (voor goede waterkwaliteit)
 - Schoonhouden door bronaanpak / schone bronnen
 - Scheiden door:
 - Cascaderen: water van schoon naar minderschoon laten stromen
 - Bufferen: bijvoorbeeld groene zone tussen vuile en schone functies
 - Differentiëren: vuile en schone functies identificeren/aanwijzen
- Voorkeurslits: sparen – accepteren – aanvoeren (bij watertekort)
- Water als drager voor ruimtelijke kwaliteit en identiteit
- Vergoten van zelfreinigend vermogen (veerkracht)
- Vergroten van lokale kennis en bewustwording
- Leren van innovatieve voorbeeldprojecten
- Economisch vermogen van waterbeheer benutten